BETOOG - Begroting 2027

Voorzitter,

Met deze begroting zetten we de eerste echte stap in de uitvoering van ons coalitieprogramma Heusden Vooruit! Een programma waar het CDA met overtuiging en verantwoordelijkheid aan heeft meegewerkt. Want wij willen vooruit met Heusden. Meer betaalbare woningen, veilige wegen, goede voorzieningen en sterke dorpen waar mensen naar elkaar omkijken. Maar vooruitgang zit voor het CDA niet alleen in nieuwe woningen, wegen of gebouwen. Het zit juist ook in de mensen die onze gemeente maken tot wat zij is. In vrijwilligers die iedere week klaarstaan bij hun vereniging. In ouders die zich inzetten voor de school van hun kinderen. En in inwoners die zorgen voor hun buren. Dat is voor het CDA de kracht van Heusden. En die kracht willen we met een aantal voorstellen verder versterken.

Voorzitter, allereerst ontmoetingsplekken. Een dorp is meer dan een verzameling huizen. Het is een gemeenschap. En gemeenschappen hebben plekken nodig waar mensen elkaar kunnen ontmoeten. Denk aan onze dorpshuizen, wijkcentra, gemeenschapshuizen en verenigingsgebouwen. Plekken waar ouderen samenkomen, jongeren activiteiten organiseren en vrijwilligers het verenigingsleven draaiende houden. Wat het CDA betreft moeten we meer grip krijgen op de toekomstbestendigheid van deze voorzieningen. Daarom dienen wij samen met DMP en Heusden één een motie in om de staat van ontmoeting in onze kernen in beeld te brengen.

Voorzitter, het CDA vraagt ook aandacht voor een gezonde jonge generatie. Daarbij maken wij ons grote zorgen over de alsmaar stijgende kosten van de jeugdzorg. Natuurlijk moet ieder kind dat hulp nodig heeft, die hulp kunnen krijgen. Maar we moeten ook kritisch durven kijken naar wat we uitgeven en wat die inzet daadwerkelijk oplevert. Wat ons betreft is een grondige kosten-batenanalyse dan ook noodzakelijk. Want als de kosten van jeugdzorg in dit tempo blijven stijgen, komt er een moment waarop andere belangrijke voorzieningen en ambities in onze gemeente in de knel komen. Of moeten we constateren dat we dat punt inmiddels al hebben bereikt?

Ten tweede zien we dat overgewicht onder kinderen en jongeren een groeiend probleem is. Gezondheid begint met gezonde voeding, voldoende beweging en een omgeving die uitnodigt om buiten te spelen. Daarom dienen wij een motie in om ons preventiebeleid verder te versterken en te onderzoeken of aansluiting bij JOGG, Gezonde Jeugd, Gezonde Toekomst, daarbij kan helpen. Daarnaast zien we dat er ruimte is voor verbetering wat betreft de vergroening van onze schoolpleinen. Met een motie voor groene schoolpleinen vragen we om met schoolbesturen in gesprek te gaan om schoolpleinen in Heusden verder te vergroenen.

Een andere grote prioriteit is woningbouw. Het versneld realiseren van woningbouw is hard nodig voor jongeren én ouderen. Netcongestie dreigt hierbij roet in het eten te gooien. De komende jaren kunnen er in Brabant 55.000 woningen niet gebouwd worden vanwege file op het stroomnet. We kunnen prachtige woningbouwplannen maken, maar als de elektriciteitsvoorziening niet op tijd geregeld is, dreigen projecten vertraging op te lopen. Daarom vragen wij het college om inzichtelijk te maken hoeveel netcapaciteit beschikbaar is en welke gevolgen dat heeft voor onze woningbouwprogrammering.

Voorzitter, Meer woningen en bedrijvigheid betekenen bovendien meer verkeer. En dus moeten we ook blijven investeren in verkeersveiligheid. Bij de aansluiting van Heesbeen op de N267 wordt nu gewerkt aan een oplossing met een middeneiland. Daarvoor is anderhalf miljoen euro geraamd, waarvan vijf ton voor rekening van onze gemeente komt. Maar daarmee blijft verkeer richting het zuiden de drukke provinciale weg gelijkvloers oversteken en blijft de situatie onveilig. Het CDA kiest liever voor zorgvuldigheid en een robuuste oplossing die toekomstbestendig is. Daarom dienen wij een motie in om de bestaande onderdoorgang en een nieuwe toerit vanaf de Parallelweg samen met de provincie te onderzoeken. Vanwege de vergevorderde plannen voor een middeneiland verzoeken wij daarnaast om een verbetervoorstel met op- en afrit met de Provincie te bespreken.

Voor het CDA Heusden is veiligheid een basisvoorwaarde om prettig te kunnen wonen. Daarom steunen wij het voorstel van het college om de boa-capaciteit uit te breiden. Wij vinden het daarnaast belangrijk dat de extra capaciteit daadwerkelijk zichtbaar wordt in alle kernen en dat bij de evaluatie in 2028 niet alleen wordt gekeken naar het aantal controles, maar vooral naar wat inwoners ervan merken. Kan het college toezeggen dat we worden geïnformeerd of de veiligheid door deze uitbreiding meetbaar verbetert en de preventieve aanpak met jongerenwerkers meetbaar effect oplevert.

Voorzitter, de historische vestingwallen zijn beeldbepalend voor Heusden. Het noodzakelijke herstel ondersteunen wij dan ook. Maar inmiddels blijkt dat de geraamde kosten oplopen van 1,7 miljoen naar minimaal 2,2 miljoen euro. En nog niet alle kwetsbare delen zijn onderzocht. Wij vragen het college daarom om bij het kredietvoorstel een compleet beeld te geven van de herstelkosten en de toekomstige onderhoudsopgave.

Een structurele ondersteuning voor het Gouverneurshuis is voor CDA Heusden erg belangrijk. Er liggen inmiddels verschillende scenario's, maar in de begroting staat nog altijd een PM-post. Wij vragen het college wanneer de raad een concreet voorstel kan verwachten over de museale toekomst, de huisvesting en een structureel financieel perspectief.

Al deze ambities vragen om geld. En juist daarom moeten we ook kritisch naar onze financiële positie kijken. De begroting laat voor 2027 een overschot zien van ruim 2,2 miljoen euro. Dat is positief. Maar wie verder kijkt, ziet een ander beeld. In 2030

verwachten we een tekort van ruim 3 miljoen euro. Onze langlopende schuld loopt op richting 181 miljoen euro en de rente- en afschrijvingslasten nemen toe. Bovendien wordt het positieve resultaat in 2027 voor een belangrijk deel verklaard doordat investeringen worden doorgeschoven. Dat levert op korte termijn lagere lasten op, maar betekent niet dat die investeringen uiteindelijk goedkoper worden. Kan het college toezeggen dat zij voor de voorjaarsnota inzichtelijk maken hoeveel structurele financiële ruimte Heusden vanaf 2030 daadwerkelijk overhoudt, wanneer alle geplande investeringen, rente- en afschrijvingslasten en noodzakelijke reserves worden meegerekend?

Tot slot voorzitter, deze begroting biedt kansen om onze gemeente verder te brengen. Als CDA willen we die kansen benutten. Door woningen te bouwen voor onze jongeren en ouderen. Door te investeren in veilige wegen. Door kinderen gezond te laten opgroeien. Door ons erfgoed te versterken. Daarnaast pleiten we ook voor een financieel gezonde gemeente die ik ook in de lange termijn kan blijven investeren. En bovenal door te bouwen aan de gemeenschappen die Heusden zo bijzonder maken.

Dank u wel.